

Nämnden Svenska rum 24.10.2024 § 84

§ 84

Fullmäktige fråga om eftermiddagsverksamhetens anordnande och kvalitet i Esbo

Beredning och upplysningar:
Stolt-Haglund Ida
Wendell Kasper
Krusius Erika
Loisa-Turunen Miia
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger sitt svar enligt redogörelsen om ledamot Pinja Nieminens och 26 andra ledamöters fullmäktige fråga om eftermiddagsverksamhetens anordnande och kvalitet i Esbo.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Esbo stad ordnar eftermiddagsverksamhet för elever i årskurs 1 och 2 enligt lagen om grundläggande utbildning samt för elever i årskurs 3–9 som har beslut om särskilt stöd särskilt stöd. Eftermiddagsverksamhet ordnas enligt 8 a kap. i lagen om grundläggande utbildning samt de grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet som Utbildningsstyrelsen anger. Deltagande är frivilligt. För deltagande tar staden ut en avgift.

Eftermiddagsverksamheten styrs också av beslut som fattats av nämnden för fostran och lärande och nämnden Svenska rum, samt av en verksamhetsplan för eftermiddagsverksamhet. Om avgifterna och om principerna för efterskänkning av avgifter beslutar stadsstyrelsen.

I Esbo deltar årligen cirka 4 400 barn i finskspråkig eftermiddagsverksamhet och 512 barn i svenskspråkig eftermiddagsverksamhet. Staden handlägger ansökningarna och beviljar platserna samt samordnar och övervakar verksamheten.

Finskspråkig eftermiddagsverksamhet ordnas läsåret 2024–2025 som stadens egen verksamhet vid 14 skolor, som köptjänst vid 48 skolor samt som understödd verksamhet vid en skola. Svenskspråkig eftermiddagsverksamhet ordnas som stadens egen verksamhet vid fem skolor och som köptjänst vid fem skolor. För genomförandet av eftermiddagsverksamheten svarar serviceproducenten. Om verksamheten produceras av staden är det skolans rektor eller biträdande tjänsterektor som är ansvarig.

Utöver eftermiddagsverksamheten i anslutning till den grundläggande utbildningen ordnas också morgon- och eftermiddagsvård samt vård under skollov för finskspråkiga elever med funktionsnedsättning. Västra Nylands välfärdsområde ansvarar för vården, men den ordnas av resultatenheten för den finskspråkiga grundläggande utbildningen i enlighet med ett avtal. Vården ges till barn som beviljats sådan av välfärdsområdets funktionshinderservice enligt handikappservicelagen eller specialomsorgslagen. Vården är avgiftsfri. Motsvarande svenska verksamhet ordnas av Västra Nylands välfärdsområde och Helsingfors stad utan Esbo stads medverkan. Finskspråkig morgon- och eftermiddagsvård ordnas vid 16 skolor. För vården ansvarar skolans rektor eller biträdande rektor. Vården genomförs av skolornas skolgångshandledare och specialskolgångshandledare.

Enligt vilka kriterier väljer Esbo tjänsteproducenter?

Esbo stad upphandlade tjänsteproducenterna under läsåret 2021–2022. Upphandlingen gällde alla skolor där staden inte själv producerar eftermiddagsverksamhet. De enheter/skolor som deltog i upphandlingen indelades enligt elevantal och skolans läge i korgar på 1–4 skolor. Anbudsbegäran gällde en hel korg och inte en enskild skola. För varje korg valdes en tjänsteproducent och två i reserv.

Minimikraven för verksamheten angavs i upphandlingsdokumenten. Anbudsgivaren måste förbinda sig att iaktta dessa krav. Anbudsgivaren måste dessutom uppfylla lämplighetskrav. Staden krävde att anbudsgivaren har tillräckliga ekonomiska, tekniska och andra specificerade förutsättningar att genomföra verksamheten.

Anbudet jämfördes på grundval av anbudsgivarnas uppgifter. Urvalskriterium var tjänstens totalekonomiska förmånlighet. Kvaliteten och priset vägde 30/70. Priset bestod av priset för en kalkylerad barngrupp per månad. Kvalitetspoäng gavs för utbildning av dem som utför kundarbetet, en kundnöjdhetenkät riktad till referenskunderna, det vill säga skolor, samt anbudsgivarens kreditbetyg.

De nuvarande tjänsteproducenternas avtal med staden gäller tills vidare.

Hur utvärderar staden eftermiddagsverksamhetens kvalitet?

För bedömningen och övervakningen av eftermiddagsverksamhetens kvalitet svarar den finskspråkiga grundläggande utbildningens serviceområde för undervisningens stödtjänster samt svenska bildningstjänsters serviceområde för utveckling och kultur.

Eftermiddagsverksamheten genomförs enligt Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet och en kommunspecifik verksamhetsplan. Dessutom har enheterna för eftermiddagsverksamhet utarbetat egna planer i enlighet med den kommunspecifika verksamhetsplanen.

De skolor som själva ordnar eftermiddagsverksamhet och de privata tjänsteproducenterna lämnar i början av läsåret in sina verksamhetsplaner för det kommande läsåret samt basinformationsblanketter till ovan nämnda serviceområden. Med hjälp av dessa övervakas bland annat verksamheten samt personalens behörighet och kompetens. Bristande kvalitet åtgärdas och går igenom med skolan eller tjänsteproducenten.

De privata tjänsteproducenterna har avtalat om en viss kvalitet, såsom personalens behörighet och kompetensutveckling. Staden övervakar att avtalsvillkoren uppfylls. Staden kan sanktionera tjänsteproducenterna om avtalsvillkoren inte uppfylls. Staden diskuterar en gång per termin med tjänsteproducenterna hur avtalet har följts. Vid mötet behandlas och bedöms frågor som gäller personalen, verksamheten och ordnandet av eftermiddagsverksamheten.

Vårdnadshavarna och barnen får årligen ge respons på verksamheten i en enkät om kundnöjdhet. Utöver enkäten får staden respons under läsåret bland annat av vårdnadshavarna. Denna respons behandlas och utreds alltid tillsammans med de berörda skolorna eller tjänsteproducenterna.

Samlas det systematiskt in respons om eftermiddagsverksamheten?

En gång per läsår får familjerna en enkät som kartlägger vårdnadshavarnas och barnens nöjdhet med verksamhetens kvalitet. Svarsprocenten har varit beklagligt låg, cirka 20 procent. Planen är att enkäten uppdateras för läsåret 2024–2025 och samtidigt utarbetas medel för att höja svarsprocenten. Responsen används för att utveckla verksamhetens innehåll.

Har staden minimikrav på eller mål för personalens utbildningsnivå?

Personalens behörighet bestäms i 9 a § i förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet: "Behörig som ledare i morgon- och eftermiddagsverksamheten är den som 1) har avlagt för uppgiften lämplig högskoleexamen, examen på institutnivå, yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier, yrkesexamen eller specialyrkesexamen och som har i samband med utbildningen inhämtad eller genom erfarenhet visad förmåga att arbeta som ledare i en barngrupp eller 2) har behörighet att meddela klassundervisning, förskoleundervisning, specialundervisning eller ämnesundervisning eller som elevhandledare."

Staden övervakar behörigheten. Målet är att personalen är behörig. En kalkylerad barngrupp ska ha minst en behörig ledare. Även de som studerar i branschen genom läroavtal räknas som behöriga. På varje enhet med eftermiddagsverksamhet ska en av ledarna utses till ansvarig ledare. I enlighet med avtalet om köpta tjänster inom eftermiddagsverksamheten har staden rätt att sanktionera tjänsteproducenten för personal som inte uppfyller behörighetsvillkoren.

Dessutom förutsätter staden att en del av personalen har extra kompetens, såsom utbildning i första hjälpen eller hygienpass. För köptjänsternas del ansvarar tjänsteproducenterna bland annat för att deras personal lämnar in straffregisterutdrag.

Hur många barn finns det i genomsnitt per ledare i en barngrupp?

I enlighet med nämndernas beslut ordnas eftermiddagsverksamheten i regel i grupper med 15 platser. En elev som får särskilt stöd för annat än särskilda inlärningssvårigheter upptar två platser. Högst tre barn kan placeras på extra plats. En grupp kan alltså bestå av högst 18 barn. Varje grupp med 15–18 platser har åtminstone en yrkeskunnig ledare.

Morgon- och eftermiddagsvården har annan personaldimensionering. I avtalet med Västra Nylands välfärdsområde står det:

- två vuxna per åtta barn med lindrig till måttlig intellektuell funktionsnedsättning

- fem vuxna per sex barn med svåraste graden av funktionsnedsättning
- fyra vuxna per sex barn eller fem vuxna per åtta barn med autism

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja laadusta

För kännedom